

— Ушағынызын тәрбийәсилә нә үчүн мәшгул олмурсунуз?
— Ушағымыза нә олуб ки... Әкәр папирос чәкмәйини дейирсәнсә, нейләсин, ушаглыгдан өйрәниб; тәркидә билмир. Далашмағыны дейирсәнсә, йәгин кефли имиш, айыг оlanda гуәу кими динч олур.

К И Р П И

ПУЛ ЕЙӨН КАДРЛАР

Азэриттифагы идарэ һей'эти мүфэттишини мүнсиф сифэтилә Агдама көндәрдиляр. О, Агдама кәлди, райкоопиттифагы сәдрини кабинетини өзүнэ гәраркаһ сечиб мүһасиб Бабаев янына чагырды:

— һүсейнгулу, сәнин чикинэ дэ бәләдәм, бөкүнэ дэ. Аллаһ вердийи чаны сәндән ала билмир. Сәндән нэ эчәб бәрдәлиләри ярыша чагырмысан?

Һүсейнгулу өзүнү өйәрәк чаваб верди:

— Архайын ол, мәнэ Бабаев дейәрләр. Мүһасибат ишләрини элә гурмушам ки, бәрдәлиләрин габагына туз чыхарчагам...

Сөһбәти давам этдирмәйә имкан олмады. Бәрдә райкоопиттифагының элчиләри тәнтәнэ илә Агдама кәлдиләр. Мүнсиф сөзэ башлады:

— Йолдаш Агдам вэ Бәрдә райкоопиттифагаларының нүмайәндәләри, екун вурмаг истәдийимиз ярышын шәртләрини охуярам. Биринчи шәрт: һансы районда чох пул мәнимсәнилиб? Икинчи шәрт: һансы районда пул мәнимсәйләрә яхшы һөрмәт эдилиб? Үчүнчү шәрт: һансы районда пул мәнимсәйләрә...

Бәрдә нүмайәндәси өзүнү сахлая билмәди:

— Нечә ки, һансы районда? Әлбәттә бизим районда.

— Хейр, бизим районда!— дейиб Агдам нүмайәндәси бәрдәлийә тәрс-тәрс бахды.— Сәнэ мәнимсәмә көстәрәрик ки, мат галарсан...

— Бахарыг!

— Көрәрик!

Мүфәттиш ериндән галыхыб учадан деди:

— Гуру сөздән бир шей чыхмаз, мүһасибат сәнәд сефир. Бизә акт лазымдыр.

Ики тәрәфин дэ нүмайәндәләри бир ағыздан дедиләр:

— Сәнәд дэ биздә, акт да биздә, факт да...

Биринчи сөз Бәрдә нүмайәндәсинә верилди:

— Бизим сияһиләрдә пул ейәнләр дөрд гисмә бөлүнүр. Ейиб өдәйләр, ейиб өдәмәйләр, ейиб гачанлар, ейиб ишләйләр. Сизи һансы марагландырырса, ондан башлайым?

Мүнсиф сорушду:

— Сияһини биринчи бәнди эһәмийәтсиздир. Ейиб өдәмәк гайдадыр. Мағазә мүдиринә пул лазым олур, кассадан көтүрүр, үстү ачыланда гоюр еринә.

Отагдакылар башлары илә мүнсифин сөзүнү тәсдиг эләдиләр. Натиг сөзүнә давам этди.

— Элә исә экспедиторумуз Мисир Аллаһвердиев 9.055 манат, амбар мүдире Алышан Мәһәррәмов 7.644 манат, Бойәһмәдди кәндидәки сатычы Оруч Вәлиев 5 мин манат ейиб өдәдийи үчүн онлара мүкафат вермәнизи хаһиш эдирәм. Бу чүр адамларың сияһисини охусам чох вахт апарар. Одур ки, сияһини обчим тәсдиг этсәниз д:һа сәмәрәли олар.

О, узун бир сияһини мүнсифин гаршысына гойду вэ сөзүнә давам этди:

— Бәли, ейиб өдәмәйләр ичәрисиндә эн габагда кедән, һамымызың ээизи, досту Меһи Сәфәрөвдур ки, 36.513 манат пул ейиб. Бойәһмәдди кәндидәки дүкандә Тапдыг Мәммәдова икичә ай мөһләт версәйдиләр өзүнү Меһийә чатдырачагды. Амма мүфәттишләримиз эһтиятсызлыг эләдиләр, ону йохладылар. Чәми 22.802 манат әксийи чыхды. Онун гоншусундакы дүкандар Әскәр Бейбудов да Тапдыгын еришини еримәк истәди, бачармады, 13.764 манат ейәндә долашыға дүшдү. Хаһиш эдирәм ки, мүкафат, филан вермәк лазым кәләрсә, Бейбудовун сон бачарыгсызлыгы көздән гачырылмасын. 13 миндән савайы, бу яхыңларда мәнимсәдийи 4.786 манат айрыча гейд эдилсин.

— Бир суал вермәк олармы?— Агдам нүмайәндәси бармагыны галдырыб деди:— Белә ейиб өдәйләрә райкоопиттифагың рәһбәрләри нечә һимәйәчилик эдирләр! Сиз дэ бизим кими биртәһәр өтүшдүрүсүнүз? Яхуд дәринә келиб эв йыхырсыныз?

— Биз дамара бахыб ган алырыг, эләси олур ки, өзүмүз өтүшдүрүрүк, эләси дэ олур ки, өтүрүрүк мөһкәмәйә, орада өтүшдүрүрләр. Бир ил ичбаридән, заддан верирләр. Сонра иш өз-өзүнә сүртүлүр, көһнәлир, вәссалам. Мәсәлән, Бәрдә селпосунун сатычылары Әһмәд вэ Чалал һәрәси 16 мин манат ейәндән сонра, Әһмәд бир ил иш алды. Чалал ил ярым. Сабир алды сатычы исә 17.700 манат ейәндән сонра бир ил ичбари иш алды. Кечән ил Әли Бабаев дэ 32.912 манат емишди, она да бир ил вермишдиләр. Саг олсун һакимләр! Бир ил нәдир ки, папагыны фырладырсан кәлир, кедир,

енә дэ өз көһнә ерләринә гайыдыр. Ейиб гачанларың ичәрисиндә исә эн көркәмлисә район мәркәзиндәки мағазаның мүдире Юсиф Кәримовдур. Афәринләр олсун она! 38.971 манаты элә ейиб ки, күндә онунла йүз дәфә үз-үзә кәлән мүфәттишләр, Юсифә көзүн үстә гашыңвар да дейә билмирләр.

Агдам райкоопиттифагының ейинти фәалийәтиндән данышмаг үчүн башга натигә сөз верилди. О, бәрдәли натигә тәрс бир нәзәр салыб деди:

— О чүр сияһиләрдән мән дэ охуярам. Бойәһмәдди кәндидә дүкандар Мәммәд һүсейнов 4.200 манат еди, ишдән чыхартдыг. Гәрвәнд МТС-дәки сатычы 21.970 манат эйәр-әскик чыхарды, иши өтүрдүк прокурора. Истәйирсиниз белә адамларың сияһисини сабаһа гәдәр охуюм. Бунлар хырда-пара мәсәләләрдир. Сөһбәт хоруз сәси эшитмәйән мәнимсәмәләрдән кетмәлидир. Мәсәлән, Әтемәзли кәндидәки дүкандар Мүршүд Мәммәдов гыса мүддәтдә 13.761 манаты элә һәзмәрабидән кечирди ки...

— Гыса мүддәт дейәндә сиз нәйи нәзәрдә тутурсунуз?— дейиб мүнсиф суал верди.

— Гыса мүддәт, йә'ни ики сутка.

Отагдакылар бир-биринә бахыб «афәрин-афәрин» дедиләр. Бу сөз мүнсифин дэ дөшүнә ятды, о күлүмсәйәрәк:

— Малалес— деди.— Көрүнүр ки, Мүршүд көрүб-көтүрүмшә адамды?

— Әлбәттә, о габагларда тичарәтдә ишләйиб, мөһкәмәйә дүшүб, кедиб-кәлиб...

Бәрдә нүмайәндәси тез мүнсиф тәрәфә эйиләрәк пычылдады:

— Бизим райкоопиттифагың да кадрларының хейли һиссәси о чүрдүр. Кедиб-кәләнләр-дир.

Натиг сөзүнә давам этди.

— Бу тичарәтдир. Ейән дэ олар, гайтаран да. Амма огул она дейәрләр ки, ейилән малларың үстүнү элә малаласын ки, сәси гиямәтә галсын. Мәсәлән, Хыңдырыстанын дүкандары Әшрәф Аббасов 80 мин манат, Әһмәд Әһмәдов 100 мин манат пул ейибләр.

— Бунлар да о гәдәр мәбләғи ики күнә ейибләр?..

— Хейр, ики-үч илә. Нечә дейәрләр, усталыгла, хымыр-хымыр... Пул лазым оlanda көтүрүбләр, әвәзинә сияһиләриндәки малларың гиймәтини артырыблар. Бу ишләрдә онларың мүһасиб һилалын бөйүк ролу вар. һилалын һансы юваның гушу олмасы да ки бүтүн Гарабага мә'лумдур.

— Лә'нәтуллаһ!— дейиб мүнсиф бир гуртум су ичди.

— Бу ишләрдә баш мүһасибимиз Бабаев илә мүфәттиш Гулиев Баратың фәалийәти хүсуси гейд эдилмәлидир...

Мүнсиф алныны гашыды:

— Фикриниз айдын олмады, Бабаев илә Баратың хидмәтләри бу ейинтиләрин үстүнү ачмагдадыр, я өртмәкдә?..

— Элә һәр икисиндә. Истәйәндә ачырлар, истәйәндә өртүрләр.

— Ола билмәз!..

— Нийә ола билмәз? Баш мүһасиблә мүфәттишин бармагы олмаса иди, о ейинтиләрин үстү кечән илләрдә ачыларды.

— Бәс сәдрләриниз бу ишә нә дейир?

— Сәдрләримиз тәәдир. Икиси дэ 4—5 айдыр ки, стол далына кечибләр. Бунлардан габагы сәдрләримиз исә...

Бурда натиг богазыны арытдады, удгунду, мүнсиф:

— Көһнәләрин фәалийәтинә бәләдик!— деди.

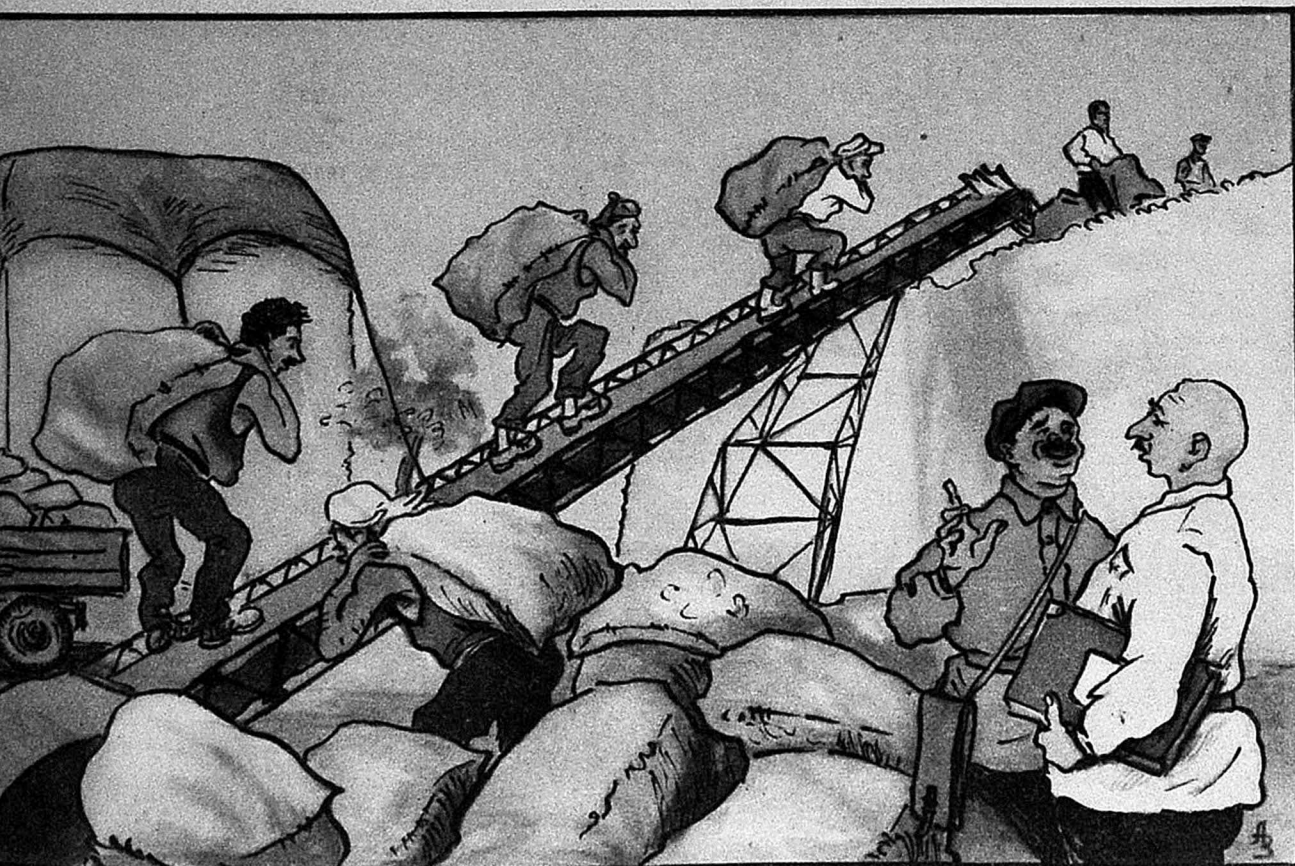
— Әлбәттә, кәрәк сиз бәләд оласыныз. Онлар да, биз дэ, сизин кадрларыңыг.

...Баш мүнсиф бу натигин дэ тәгдиг этдийн сәнәдләри нәзәрдән кечириб пейсәрини гашыды. Көрүнүр ки, о, бу гәрибә «ярышда» һансы районун даһа ирәлидә кетдийини айырды эләмәкдә чәтинлик чәкирди.

Ону гынамаг да олмаз. Белә әһвалатлары тәкбашына һәлл эләмәк чәтиндир. Кәрәк мүнсифләр һей'әтинә Агдам вэ Бәрдә районларының прокурорлары илә Азэриттифагың рәһбәрләри дэ даһил эдилсин ки, бу ишләрә бир аңчам чәкилсин.

М. ЧАҺАҢКИР

Рассам Ә. ЗЕЙНАЛОВ

— Техникадан нә үчүн истифадә этмирсиниз?
— Бәс бу нәдир? Истифадә дейил?..

Тамаңкарлыг учундан дүшүб бош хәяллара,
Бир күн һалал зәһмәти атды гумарбаз киши!
Ойнадыгча гызышды, севиниб эмәлиндән,
Кечәни дә күндүзә гатды гумарбаз киши.

Ушаг тәк, ашыглары тахчалара дүздү о.
Хәялында севиниб пул ичиндә үздү о.
Удузанда, пәрт олуб, додагыны бүздү о,
Удан заман өзүнү дартды гумарбаз киши.

Лато-мато нә варса, йығыб бешәлли тутду.
Енә дә иш ашмады, чох удузду, аз удду.
Атды арвад-ушагы, аиләни унутду.
Чох заман карт әлиндә ятды гумарбаз киши.

Удуздугча пуллары кәдәр, гәм ону алды,
Өзүнү, аиләни чыхылмаз дәрдә салды.
Эви кирәйә вериб, өзү дәһлиздә галды,
Сандыгы, шфанери сатды гумарбаз киши.

Иохун далынча гачыб, варыны да удузду,
Эвдә буғда гоймады, дарыны да удузду.
Гейрәт дурсун бир яна, арыны да удузду.
Сәфиллик дәрәсында батды гумарбаз киши!..

Әкрәм ӘЙЛИСЛИ.

— Арвад, эви сүпүрдүм, ишә мөчирәм, мөтбәхи өзүн сүпүр.
— Мән сәнә гуллуғчу кәлмәмишәм ки... тез ол газаны ю, хөрәйи
ас, мөтбәхи ишдән кәлөндән сонра сүпүрәрсән.

ШИРИНЛИК ДАВАСЫ

Той карваны Худат районунун Тел кәндиндән чыхыб Ягубобая тәрәф йол алды. Бир-биринин далына дүзүлмүш машинлар арам-арам кедир, зурначылар ордларыны долдуруб бошалда-бошалда чалыр, гыз-кәлин мәнны дейир, чаванлар да машинын кузасында гол көтүрүб сүзүрдүләр. Габагыкы машинада ханәндә бәйи тәриф әдирди:

— Көрүм ай бәй тоюн мубарәк олсун,
Гоһумуна, гардашына борч олсун...

Карван хырда бир чайын үстүндәки әнсий көрпүйә чатанда габагдан бир күллә сәси әшидилди.

— Әлини юхары галдыр!—дейә Ханоба кәнд еддиликк вә Ялама орта мәктәбинин мұәллимләриндән Сабир, Мәммәд вә Пирәли машинын габагыны кәсдиләр.

— Кәлини апарысыңыз?

— Бәли.

— Онда чыхарын бизим нәзримизи верин, сонра кедин!

Тоюн ағсагалы, һәштад яшлы нурани бир киши машиндан ерә дүшәрәк күлә-күлә деди:

— А бала, пирә кәлмәмишк ки, нәзир верәк? Сабир мұәллим, бәлкә ширинлик дейирсиниз?..

— Олсун ширинлик. Чыхарын көрәк нәйиниз вар?

— Алын, әлли манат, кедин бәйин сағлыгына кеф әләйин!

— Әлли манат нәдир ки, онула биз кеф әләйәк... Устуну дүзәлт!—дейә Сабир мұәллим гоча кишиә мәсләһәт верди.—Биз диләнчийик?..

Киши мат-мат дуруб мұәллимләрин үзүнә бахды, сонра чидди сәслә:

— Пул пайламырыг һа! Оғлум, истәмирсиниз истәмәйин,—дейә машина минәндә чин вурду бәдән тәрбийәси мұәллими Мәммәдин башына. О, бордагда бәсләнмиш гоч кими кери чәкиләрәк һәштад яшлы гочя әлә бир кәллә, илишдирди ки, киши далы үстә ерә сәрилди.

— Рәһмәтләйин оғлу, физкултура мұәллими илә зарафат әләмәк истәйирсән? Дедик үстүнү дүзәлт, дүзәлт!.. Дүзәлтмәсән сизә әлә той тутарыг ки, өз тоюнуз ядыныздан чыхар.

Мұәллим көрдү той йийәси әлли манатдан бир гәпик дә артыг вермәк истәмир. Бу заман дәрәдә кизләнен йолдашларына папаг әләди. Кәндин гочусу Йүзбәй Әлиханов, район малийә шө'бәсинин агенти Бәйбала Ағаммәд оғлу, Худат МТС-нин мұһасибни Сабир вә әли дәйә-нәкли отуза гәдәр адам машинын мұһасирәйә алдылар. Машындардан төкүлүшән той адамлары илә әлбәяха вурүшма башланды. Юмругла башланан дава яваш-яваш чомаг вурүшмасына вә ахырда түфәнк атышмасына чеврилди. Худатда баш верән бу ширинлик давасы ахшама яхын гуртарды. Диши дүшмүш, чәнәси әзилмиш, әнки чыхмыш, гол-габыргасы сынмыш той адамлары кәлинлә бирликдә биртәһәр башларыны гуртарыб кәндләринә гачдылар.

Йол кәсәнләрә дә аз көтәк дәймәмишди. Онлар хәндәкдә отуруб яраларыны сәрийирдиләр. Йүзбәй Әлиханов әйилән чәнәсини бағлая-бағлая мұәллимләри мәзәммәт әдир вә һәрдәнбир әлини дизинә чырпыб дейирди:

— Чөрәк сизи тутсун ай мұәллимләр! Енә һәр нә иди әлли манаты алсайдыңыз, инди кедиб адама йүзчә грам вурардыг, бәдәннимизин агрысы яддан чыхарды. Де бари дурун кедәк милис идарәсинә, онлар шикәйт вермәмиш өзүндән бәйи тапаг, бары. Иохса бу ишин ахыры шулуғ олачагдыр...

Белә дейирләр ки, йол кәсән мұәллимләр инди миннәтчи салыб барышмаг истәйирләр. Гой барышсынлар, бу онларын өз ишидир. Көрәсән район маариф шө'бәси вә халг мәһкәмәси бу ширинлик давасына нечә бахаглар?

Ени нәслә мэдәнийәтдән дәрәс дейән мұәллимләрин көһнә адәт-ләрдән бәрк-бәрк япышыб адам дөймәкләринә нә гиймәт верәчәкләр?.. Бах, бу марағлыдыр!..

Ю. БАҒЫРОВ.

(Шакиллэр Өзбекүстан сатирик журналы "Муштум"дан көтүрүлмүшдүр).

Рассам Р. ЛИВИТСКИ

— Доктор, дилим агрыйыр
— Аз даныш, чох ишлө, агрымасын...

Рассам Д. СИНИТСКИ

МААРИФ ШӨ'БӘ МҮДИРИ: — Мәктәбдөн габаг өз эвинизи тә'мир этдирмишиниз?
МӘКТӘБ ДИРЕКТОРУ: — Чүнки мәктәбин одун-көмүрүнү гышда өз эвимиздә сахлачагам.

Рассам С. МАЛТ

— Йохса рекорд вурмаг өйрөнирсиниз?
— Хейр, йол идарәсинә мүдир тә'йин олунмушам, көлмәчәләрден һоппанмаг өйрөнирәм.

ТӘ'ЧИЛИ ЯРДЫМ ҺӘКИМИ

Нахашун һалы кетдикчә харабашырды. Санаториянын һәкими бу хәстәлийин мүтәхәссиси олмәдыгындан өзүнү итирмишди. Тибб бачысы да мачал тапанда дәрман тапмырды, дәрман тапанда мачал. Мүаличә олуналарын да ичәрисиндә тибб элминдән хәбәри олан элә бир адам йох иди ки, көмәйә чатсын. Чох мәсләһәтдән вә мәшвәрәтдән сонра бу гәрәра кәлдиләр ки, Кировабад тә'чили ярдым стансиясына хәбәр эләсинләр, бәлкә мүтәхәссис кәлә, нахаша көмәк эләйә.

Сәһәр саат догузда Көйкөлдән Кировабада хәбәр көндәриб һәким чағыртдылар. Мүаличә олуналар хәстәнин башы үстүндә отурмаг үчүн өз араларындан нөвбәтчи айырдылар. Нағыл данышмаг, гаравәли демәк, үрәк-дирак вермәклә онун фикрини дагытмага чалышырдылар. Көйкөлдән Кировабада гырх бир километр йол вар. Хәстә өз-өзлүйүндә элә куман эдирди ки, лап йүк машыны да олса, бу йолу үч саата кедиб-гайыда биләр. Она көрә дә саатын эгрәбләри ирәли-ләдикчә онун үрәйи тыгылдайырды.

Саат он икени кечәндә о, көзүнү гапыя тәрәф чевирди вә элә билди ки, бу дәгигә һәким кирәчәк ичәри. Доғру дейрләр ки, нахашун тәләсмәйи илә дейил, армуд өз вахтында етишәр.

Күнортадан сонра, саат үч оландә узагдан бир сәс эшидилди. Хәбәр яйылды ки, дейәсэн бу машын сәсидир, һәким кәлир. Сонра билдиләр ки, Көйкөлүн саһилинә кәфә кәләнләрин зурна-гавал сәси имиш. Нә исә, нөвбәйә даяналарын нағылы гуртарды, вагәе данышмага кечдиләр. Бириси анекдот жанрына эл атмаг истәйәндә, о бириси деди:

— Мән һәким олмасам да, элә билирәм ки, бәркдән күлмәк буна зәрәрдир. Башга жанрлардан материалын вар даныш, йохундур сус!..

Ахшам саат алтыя аз галмышды, яхынлыгда бир машын сәси эшидилди.

— Адә, һәким кәлди!..

Һамынын үзүндә бир севинч эләмәти көрүндү. Хәстә дә өзүнү бир балача яхшы һисс этмиш ки ми олду. Нөвбәдә отуран дуруб кечди, пәнчәрәнин габагына вә нахаша деди:

— һәким ярашыгы «ЗИМ» машынындан дүшдү, үст-башыны чырпыр, бах-бах, әтрафа тамаша эдир. Ериди. бизим биная тәрәф

ериди, пилләканлардан дүшдү, гапыя тәрәф кәлир, яваш-яваш кәлир ки, сән һөвл эләмәйсән... Даянды, мешәйә нәзәр салды, нә исә дүшүнүр, йох, йох, дейәсэн илһам алыр... һә, алды гуртарды, дөндү о тәрәфә, санаториянын һәйәтиндән кечиб, кетди мешәйә... Кетди... Кетди... Көздән итди...

Нөвбәтчи нә гәдәр бахдыса, тә'чили ярдыма кәлмиш һәкими көрә билмәди. Мешәнин галын ағачлары ону кизләтди. Он беш дәгигә кечди, нөвбәтчи эсәбиләшмишди. Хәстәнин дә һалы харабашырды. Бирдән һәкмин башы ағачларын арасындан көрүндү.

— Адә, һәким коллары арасындан чыхды. Үз тутуб бура кәлир. Бах, пилләканлара чатды, енә даянды, Кәпәзә бахыр, дейәсэн мәнзәрә ашигидир. Ериди, дейәсэн пешиман олуб. Бура кәлмәди, инди дә пилләканлардан ашағы дүшүр. Йохса көлүн саһилинә эниб чиммәк хәялындадыр?!

Бириси деди:

— Бәлкә бу һәким дейил?!.. Овчудур, шикара кәлиб, ов ахтарыр?..

О бириси чаваб верди:

— Овчу олсайды чийиндә түфәнки, янында туласы оларды. Машынын гырмызы хачындан көрүрәм ки, тә'чили ярдым һәкимидир.

Хәстә явашчадан зарылдайыб деди:

— Ай балам, инсафыныз олсун, бириниз кедди она дейин ки, мәнним һалым яхшы дейил...

Нөвбәтчи әтираза эләди.

— Йох, йох, һәкимә һәкмилик өйрәтмәк олмаз. Онун башы биләни, бизим аягымыз... А йох, чашдым, онун аяғы биләни бизим башымыз билмәз. Лазым олса өзү кәлиб бахачаг. Көрүнүр сәндән дә вачиб ишләр вар. Доғгуз саат көзләмисән, бир саат да көзлә, гиямәт дейил ки...

Сөһбәти узатмаг, Кировабад тә'чили ярдым стансиясынын һәкими Аганезов чағырышдан доғгуз саат сонра Көйкөлдә ағыр хәстәнин үстүнә кәлиб, гырх дәгигә дә әтрафа сейрә чыхдыгдан сонра, биярд ойнамага һәриф ахтаранда она дедиләр:

— Йолдаш тә'чили ярдым! Хәстәнин һалы харабдыр, сизи көзләйир.

О да чавабында:

— А... Хәстә?! Да, да!.. Дейирәм ахы мәнни бурая нә үчүн чағырылар, хәстә... кәлирәм, бирчә эл биярд ойнайыб кәлирәм!..

Г. МӘММӘДЛИ.

ТРЕСТ МУДИРИ КӨРӨМОВ:—Гышгырмаг дейрсэн мөндө, данышмаг дейрсэн телефонун дэстэйи элимдэн дүшмүр, эвр десэн китабчамызда ер галмайыб... План нийэ долмур, башым чыхмыр?!

ЭЛЧИ КЭЛМИР

— Ана, ана, аначан Боямышам башымы. сүрмө нэ көзөл этмиш, Киприйими, гашымы Тэээ хал гойдурмушам. Намы мәнэ бахырды Арзум ачыр күл-чичэк, Йэгин элчи кэлэчэк. Зүмрүд айная бахды, Урэйи динчөлмөди. Көзү йолларда галды. Она элчи кэлмөди.

— Ана, ана, аначан Сачларым нэ гэшэкир. Бу чүр мода инан ки. Бүтүн Бақыда тэкдир. Бу күн дүзэлтдирмишэм, Арзум ачыр күл-чичэк Намы мәнэ бахырды, Йэгин элчи кэлэчэк.

— Ана, ана, аначан Тикдирдим тэээ палтар. Үстүндө пар-пар янан Көр нэ гэдэр нахыш вар. Лап көзүм рэнкиндөдир. Арзум ачыр күл-чичэк Намы мәнэ бахырды, Йэгин элчи кэлэчэк.

Күн доланыр, ай өтүр Зүмрүдүн артыр яшы. Она көмөк этмэйир. Боялары. даш-гашы Сада кейинэи гызлар, Эрэ кедирлэр бир-бир. Амма бизим Зүмрүдэ, Элчи кэлмир ки, кэлмир. О дүшүнүр, дүшүнүр: — Бэс бурада нэ сирр вар. Сиз она чаваб верин, Эй вэиза охучулар.

Тофиг МҮТЭЛЛИБОВ.

Һушсуз Мудалим

Һэятда чох шейлэр унудула билэр. Амма догулдугун ил, ер, иш-лөдийин идарэ, охудугун мэктеб адамын ядындан чыхмаз.

Масаллы районунун Хыл кэндиндеки орта мэктебин мүэллим Эбдүлгасым Агаев исэ о гэдэр һушсузур ки, өз ады вэ фамилиясындан савайы һэр шейи унудуб. Дүз үч айдыр сәһэрдән ахшама гэдэр чайханаларда отуруб фикирлэшир, автобиографиясынын гаранлыг чәһәтләрини айдынлашдырмаг истәйирсэ, бир шей чыхмыр. Нэ гэдэр чалышыр ки, 1939—40-чы дәрс илиндэ Ләнкәран педагожи мэктебин битирдийи или ядына салсын, анчаг ядына дүшмүр ки, дүшмүр...

Достларындан бири ондан сорушуб:

— Кефин нечәдир, Эбдүлгасым мүэллим!

— Пис. Дейирлэр ки, куя мән 1939—40-чы илләрдэ Ләнкәран пед-мәктәбин битирмәишәм. О илләрдэ Ләнкәрандакы педмәктәб бағлы олуб...

— Буну шифаһи дейирлэр, я рәсми?

— Рәсми. Маариф Назирлийиндән района рәсми мәктуб кәлиб. Языблар ки, мәним кағыз-кугузум сахтадыр.

— Бари неч олмәзса мәктәб йолдашларындан, мүэллимләрдән бирисини таныйырсанмы?

— Ай рәһмәтлик оғлу, сәнә дейирәм охудугум ил ядымдан чыхыб, сән дә башламысан мәктәб йолдашындан...

Ики дост хейли фикирләшәндән сонра гәрара кәлибләр ки, райкома гысача бир изаһат язсынлар. Һәмин изаһатда хала хәтрин галмасын бир-ики мүэллимин ад-фамилиясыны көстәрсинләр.

Эбдүлгасым мүэллим явашча достунун гулағына пычылдайыб:

— Ахы бир энкәл дә вар... Маариф Назирлийиндән Масаллы район халг маариф шө'бәсинә енә рәсми тә'лигә языб хәбәр верибләр ки, мәним адыма олан аттестат эслиндэ Ханлар районуна верилмишдир.

— Ханлар районуна?.. Бэс о аттестат һардан вэ нечә Масаллы кәлиб ки, сәнин элинә дүшүб?..

— Эши, элэ ону да ядыма сала билмирәм дә... һушум йохдур эй... йохдур... Нэ орта мәктәби, нэ дә техникуму, һарда, нэ вахт, нечә гуртардығымы ядыма сала билмирәм.

— Элэ исэ сәнин ишин доғрудан да энкәл олачаг!.. Бир адамын ки, һушу олмады, ондан мүэллим олмәз.

О. ГОШГАРЛЫ.

ГАЧАН СӘДР

Ләнкәран районунун Рво кәндиндеки Димитров адына колхозун сәдри Мәс'уд Салманов гачмышдыр.

Элэ бир тәрәфдән яхшы олуб ки, гачыб. Колхозчуларын чохусу дейир ки: «Кетсин, бир гара даш да далынча».

Салманов колхоза кәлдний күндән эввәлчә өзүнү тә'мин этмәйә башламышдыр. Алтыча айын ичиндә өзү үчүн алты отағлы, ики мөртәбәли бир бина тикдирмишдир. О ки, галды колхозун ишләри, тахылын мәнсулдарлығы 17 сентнердән 4 сентнерә эмиш, тәрәвәз планы исэ өлүм-зүлүм 44 фаиз еринә етирилмишдир. Мәс'удун колхоза вурдугу зәрәр 228 мин маната чатанда, колхозчулар давам кәтирмәйиб онун мәсәләсини колхозун үмуми ичласына гойдулар. Ичлас гуртаран ким кәндә сәс яйылды ки, колхоз сәдри гачыб, өзү дә узаг мәсәфәйә гачыб. Гачмағыны сүр'әтләндирмәк үчүн габагчадан әһтият көрүб. Йә'ни пияда гачмайыб, колхозун «Москвич» маркалы автомашыныны да апарыб. Колхозун дәйирми мөһүрүнү дә өзү илэ апарыб ки, бирдән йолда кәрәк олар...

Мәс'уд Салмановун гачышынын старты Ләнкәранда Рво кәндиндән башлайыб, көрәсэн бәс финиши һарда олачаг?

Эсл ләззәт финишдәдир.

Г. ФӘТӘЛИ.

НАФИМ ОЛУР, КЕФИМ ОЛУР...

(Бә'зи ресторан ишчиләринин дили илә)

Авара дилбәр

Буз кими өз союг мәнәббәтинлә
Чәкдин чох ашиги сән дара дилбәр!
Күндә бир дон кейән мәнәбәтинлә,
Дөндүн овчу кәзән шикара дилбәр!

Кейдин аягына рәнкли дикдабан,
Сүрүндү палтарын ер илә һәр ан.
Мин бир гайда сечиб сән Аврападан,
Яд олдун бу кәзәл дияра дилбәр!

Дүзүб янагына нечә сахта хал,
Гәмзәни ох этдин, гашыны һилал.
Кечәли-күндүзлү олуб бир хәял,
Чыхдын кәзмәк үчүн булвара дилбәр!

Яшыл шляпана тахдын ағ ләләк,
Бойнунда мирвари, кәзүндә эйнәк.
Сыргалар гоз бойда, әлиндә әлчәк.
Әһ... кәзәлләр һара, сән һара дилбәр!

Һәр күн әтир вурдун, гоһу сачараг,
Нечә эвә кирдин гапы ачараг,
Әмәйә хор бахыб, узаг гачараг,
Гойдун өз-өзүнү авара, дилбәр

Атиф ЗЕЙНАЛЛЫ

Белә кәлдим мән дүняя:
Күнләрим сая-сая,
Өйрәнмишәм халтурая,
Мәним бурда кефим олуб.
Дөрдчә әдәд күфтә сатсам,
Сәккиз манат нәфим олуб.
Нәф оlanda кефим олуб.

Оғлум, гызым ахшам, сәһәр
Наһарыны мүфтә ейәр.
«Достум» олуб бүтүн шәһәр.
Мәним бурда кефим олуб,
Гырх стәкан чай сатанда,
Едди манат нәфим олуб.
Нәф оlanda кефим олуб.

Яхшы ки, бура кәлмишәм,
Машаллаһ лап кәкәлмишәм.
Ейиб, ичиб динчәлмишәм.
Мәним бурда кефим олуб.
Он бир әдәд суп сатанда,
Он бир манат нәфим олуб.
Нәф олдугча кефим олуб.

Дилим ширин, сөзүм мәзә
Өзүм гәшәнк, донум тәзә.
Бала-бала кирдим кәзә.
Мәним бурда кефим олуб.
Алты әдәд жарко сатсам,
Доггуз манат нәфим олуб.
Чиби́м долур, кефим олуб.

Чох сеvirәм мән бу ери
Ағдыр шикайәт дәфтәри.
Мүдиримин йох хәбәри.
Мәним бурда кефим олуб.
4—5 саат ишләйәндә,
Гырх беш манат нәфим олуб.
Нәфим олуб, кефим олуб.

Әшрәф ШӘФИЕВ.

Нашы дәлләк

Исладыб башымы тәрсинә гырхды,
Урәймдә дедим: «нашыды дәлләк!».
Ағрыдан стулда атылдым-дүшдүм,
Кәз вуруб бойнуну гашыды дәлләк!

Уф дедим, аһ дедим, вай дедим мин йол,
Деди, гуртарырам, дарыхма оғул!
Дедим ки, амандыр, әһтиятлы ол!
Төкүлән кәзүмүн яшыды, дәлләк!

Үлкүч еримәди, әлләри әсди,
Бығымы ян вуруб, чәнәми кәсди.
Бир яндан зәй сүртдү, бир яндан әски,
Бир яндан да памбыг дашыды дәлләк.

Дедим ки, тез тәрпән, достум, гардашым!
Инан, йохса учар башымдан һушум.
Аяггабы кәнү дейилдир башым,
Унутма бу адам башыдыр дәлләк!

Мәстан ӘЛИЕВ

КИРПИ КӨМӘК ЭЛӘДИ

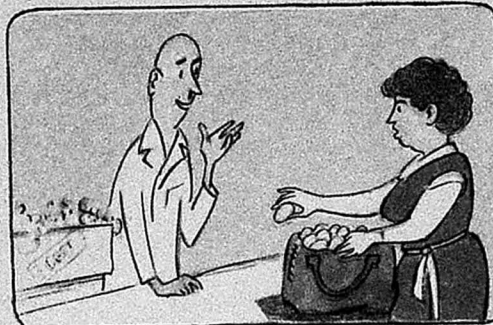
«Астраханбазар сафәри» сәрләвһәли фел'етонда (1956-чы ил, № 13). Астраханбазар районунда тикинтә, тичарәт, коммунал-тәсәррүфаты вә бир сыра башга сәһәләрдәки чидди нөгсанлар тәнгид олуишуду.

Фел'етонда кәстәрилән бүтүн нөгсанларын тезликлә арадан галдырылмасы үчүн, Азәрбајчан ССР Сәһийә Назирлийиндә, Коммунал Тәсәррүфаты Назирлийиндә, Тичарәт Назирлийиндә вә Ерли Сәнәс Назирлийиндә лазими тәдбирләр кәрулмүшдүр.

Журналымызын 10-чу нөмрәсиндә Гусар район хәстәханасынын баш һәкими Н. һачымурадовун санитар машынындан шәхси иши үчүн истифадә әтмәси язылмышды.

Азәрбајчан ССР Сәһийә Назирлийиндән редакциямыза язырлар ки, һәмин фел'етон назирлийин тибб шурасында музакирә олуиш вә баш һәким һачымурадова төһмәт верилмишдир.

Рәссам Вс. ТЕРНАВСКИ

—Юмуртаныз дейәсән лахдыр?..

—Ола билмәз. Ичиндә чүчәси дә вар...

КИРПИ КӨМӘК ЭЛӘДИ

Журналымызын 10-чу нөмрәсиндә дәрч олуиш «Кәбин оюну» сәрләвһәли фел'етонда коммунист Юнус Зейналовун мәншәт позгунлуғу һаггында язылмышды.

Агдам район партия комитәсиндән редакциямыза хәбәр верирләр ки, бу мәсәлә буро ичласында музакирә олуиш вә Юнус Зейналова шәхси ишинә язылмаг шәртилә шиддәтли төһмәт верилмишдир.

«Гүдрәт вә онун хорuzu» сәрләвһәли фел'етонда (1956-чы ил, № 14) Ләнкәран районундакы Чапаридзе адына колхозун бригадири Гүдрәт Кәримовун чохарвадлылығындан вә мәншәт позгунлуғундан язылмышды. Ләнкәран район халг мәнкәмәси Гафаров йолдаш редакциямыза хәбәр верир ки, Гүдрәт Кәримов муһакимә олуиш вә сәккиз ил азадлыгдан мәһрум әдилмишдир.

Кирпи Гардаш!

КИРПИ ЭМОҒЛУ!

Моктин гасабәсинин Биринчи Шимал күчәсиндә 3 нөмрәли ики эв вардыр. Бири бизимкидир, күчәнин сағ тәрәфиндә; о бири дә гоншунукдур ки, күчәнин сол тәрәфиндә.

Кирпи эмоғлу! Дейәрләр ки, һеч бәндәнин малы шарикли олмасын, анчаг эвин нөмрәсинин шарикли олмағы һәр шейдән писдир.

Бир дә көрүрсән ки, кечә ярысы гапымыз таггатаг дөйүлүр. Юхудан дик атылырыг. Дуруб гапыны ачырам, көрүрәм элиндә чамадан бир киши үзүмә күлүр:

— Мәни танымырсан?

— Хейр!

— Нечә хейр, үч нөмрәли эв бура дейил?

— Бурадыр!

— Инди ки, бурадыр, нә дейиб мәни танымырсымыз? Адам дурухур, башдан-аяга диггәтлә мәни сүздүкдән сонра гымышыр:

— Чаным, зарафаты бурах! филанкәс бурада яшамыр?

— Хейр, иәгин о бири үч нөмрәли эвдә яшайыр.

— Хи, хи, хи... бир күчәдә дә ики үч нөмрәли эв олармы?— Дейә гонаг күлүр сонра да дейинә-дейинә кери гайыдыр.

Кирпи эмоғлу, һәр кечә чагырылмамыш гонагы йола вермәк асандыр, анчаг бу языг почталлонларын дәрди мәни көтүрүб. Үч нөмрәли эвә кәлән мәктублары, гәзет-журналлары билмирләр һансымыза чатдырсынлар. Һәмишә гоншунук мәктубуну бизә, бизимкини дә гоншуя верирләр. Йә'ни Әлинин папагыны Вәлинин, Вәлининкини дә Әлинин башына гокорлар.

Ю. МЕҢДИЕВ.

КИРПИ ГАРДАШ!

Яхшы дейибләр: „Ярымадыг истисиндән, кор олдуг түстүсүндән“. Элә бизим ишимиз дә беләдир. Яшадыгымыз Чануби Совет мейданчасындакы эвләрин крактларындан күндә ярым саат, я да бир саат су ахыр. О да кечә саат икидән сонра. Юхусуна һарам гатан өзүнә бир-ици ведрә су тәдарүк эләйир, һарам гатмаян исә кәрәк сәһәри, ведрәни элинә алыб тачир Әскәр кими һәйәт бәһәйәт кәзсин вә „Әй бәхт, сәндән мәдәд!“— дейиб өзүнә күн ағласын.

Кирпи гардаш! Бунлар кечиб кедәр; мәсәләмиз башгадыр. Ай баша чатанда эвләр идарәси һәр мәнзил саһибиндән 35—50 манат су пулу тәләб эдир. Мүбәһисә эдәндә белә чаваб верир:

— Суюн аз вә я чох ишләдилмәсинин плана дәхли йохдур.

— Балам, план нәдир?

— Нечә йәни план нәдир? Бир айда беш мин манат су пулу топламалыйыг. Бу пулу кимдән алаг?

— Бәс суелчән шотчик нә үчүндүр?

— Шотчиклә һесаблиянда бизә сәрф эләмир.

Шотчик илә һесаблиянда кәрәк айда биздән ики я да үч манат пул алсынлар. Көрүнүр бундан Фатыйя туман олмур.

М. ШӘРИФЛИ.

Редактор әвәзи — Г. Мәммәдли

Редакция һей'әти: М. Абдуллаев, И. Ахундов, С. Гәдирзадә, К. Казымзадә, С. Мәликов, И. Нәчәфгулу, М. Раһим, С. Раһман, С. Рүстәм.

„Коммунист“ гәзетинин нәшри. Редакциянын адреси: Багы, Коммунист күчәси, 11/13. 4-чү гапы, 2-чи мәртәбә. Тел. 2-67-17. Абунә гиймәти: айлыгы 3 манат.

ФГ 04451 Сифарш №548. Тиражы 40.000. Кағыз форматы 70x105. Чапа имзаланмыш 27/IX-56.

Азәрбајчан ССР Мәдәнийәт Назирлийинин 26 комиссар адына мәтбәәси. Багы, Әли Байрамов күчәси, № 3.

M.F.Axundov adına
Azərbaycan Milli
Kitابخanası

Рәссам НӘЧӘФГУЛУ

ДӘРЗИ:— Ики айдан тез тикә билмәйәчәйик.

МҮШТӘРИ:— Хәмаләтиниздән чыхсаг нечә?

ДӘРЗИ:— О башга мәсәлә... Үч күндән сонра кәлин апарын!

СӘККИЗ ИЛ, ДӨРД ЛАЙИҢӘ

— Ушаглар, көзүнүз айдын олсун! Техникум үчүн тәзә бина тикилир— дейә директор Рәсул Маһмудов еничә алдыгы лайиһәни ачыб охумаға башлады:

«Ийирми синиф отағы, һәр бири 60 квадратметр, көзәл кабинетләр, лабораториялар, идман залы, гираәтхана, дөрд йүз нәфәрлик кино залы, гараж, э'малатхана, ятагхана корпуслары... Һәлә бу һарасыдыр, һамам, мәркәзи истилик системи...»

Бу сөзләри динләйән ушаглар о гәдәр севиндиләр ки, бинанын һарда вә нә вахт тикләчәйини белә сорушмадылар.

Бундан сонра Көйчай кәнд тәсәррүфаты техникуму илә Кәнд Тәсәррүфаты Назирлийинин лайиһә идарәси арасында арды-арасы кәсилмәйән язышмалар, телефон зәнкләри вә командировкалар дөврү башланды.

Илләр бир-биринин ардынча кәлиб кечди, лакин техникумун тәлейндә әһәмийәтли бир дәйишиклик олмады. 1954-чү илдә техникума ени бир һадисә үз верди. Көйчай коммунал-тәсәррүфаты идарәси шәһәрдә үч мәртәбәли ени бир яшайыш бинасы тикмәк гәрарына кәлди.

Лайиһә идарәси исә өз ишини давам этдирмәкдә иди. Техникумун ени лайиһәсини архитектор Зейналов өз үзәринә көтүрдү.

1955-чи илдә лайиһә идарәсиндән бир нечә архитектор вә мүһәндис енидән Көйчая кәлди.

Шәһәрин әтрафында йүзләрлә гуя газылды, торпаг нүмунәләри көтүрүлдү, планлар чызылды, тәдбирләр төкүлдү, һәһәйәт техникумун тикилмәси үчүн назирлик ярым миллион манат вәсәнт айырды.

Техникумун ишчиләри бир-биринә көзәйдинлығы вермәйә мацал тапмамышдылар ки, әсәслы тикинти идарәсинин рәиси Сүлейманян техникуму 1956-чы илин тикинти планындан позду.

— Бәс белә нийә йолдаш Сүлейманян?

— Шамахыда, Губада, Нахчыванда он ил бундан габаг тикмәйә башладыгымыз техникум биналарыны гуртармамыш, сизин районда бир кәрпичә дә әл вурмаячагыг.

Инди Бакынын Каргапов күчәсиндәки 3 нөмрәли гастроном мағазасынын янындан өтәндәр мағазанын витрининә гоюлмуш шәкилләрә бахыб дейирләр:

— Бәһ-бәһ нә көзәл имарәтдир. Көйчай кәнд тәсәррүфаты техникумунда охуяяларын хош һалына.

Йә'гин техникумун тәләбәләриндән бири бурада олсайды дейәрди:

— Валлаһ гардаш, ичимиз өзүмүзү яндырыр, байырымыз өзкәни. Дүз сәккиз илдир бу лайиһә кағызын үстүндәдир. Амма нейләйәсэн, нә чархда ипәк вар, нә тиянда барама.

Ә. КӨЙЧАЙЛЫ.

1826

Гәрби Алманияда Коммунист партиясы гадаган эдклимшдир.

Гәрби Алмания али мөһкәмәсинин һөкмү.